

A Kúria a dr. Boda László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth Vera Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen bér megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 9.M.3190/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.639.418/2011/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. november 13. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.639.418/2011/6.számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt- 40.000 (negyvenezer) forint és 10.800 (tízezer-nyolcszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperest a B.Ö. képviselő-testülete önkormányzati határozata alapján ügyvezető munkakörben alkalmazta 2004. október 1-jétől 2009.szeptember 31-ig terjedő ötéves időtartamra. Vezető állású munkavállaló volt, felette a munkáltatói jogokat az alapító gyakorolta. Munkaszerződésének pontjában a munkaviszony megszüntetése körében a felek akként rendelkeztek, hogy a felperest a határozott idő lejárta előtti felmentés esetén - ide nem értve a munkáltató részéről történő jogszerű rendkívüli felmondást - amennyiben a munkaviszony megszűnésére a munkaviszony létrejöttét követő 51-60 hó között kerül sor, egy évi (12 havi) átlagkereset illeti meg. A munkaszerződésben a felek rögzítették, hogy a felperest személyi alapbére 40%-ának megfelelő összegű, havonta megfizetésre kerülő költségtérítés is megilleti bruttó személyi alapbére mellett.

B.F.kerület Ü.Ö. Képviselő-testülete a határozatával 2008. december 31-ei hatállyal a felperes ügyvezetői megbízását visszavonta és munkaviszonyát megszüntette. Részére a munkaszerződés pontja értelmében 12 havi átlagkeresetnek megfelelően 12.960.000 forintot fizetett meg.

A felperes keresetében a munkaszerződése szerint tévesen számított bére és átlagkeresete közötti 2.592.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 88. § (2) bekezdésére hivatkozással további kilenc hónapra összesen 11.664.000 forint átlagkereset megfizetését igényelte 2008. december 31-étől járó törvényes kamataival együtt. A különbözet megfizetésére irányuló igényétől a felperes utóbb elállt.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 9.M.3190/2009/22. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére, valamint az eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az Mt. 88. §-ában, valamint 152. §-ában rögzítettekre. Kifejtette, hogy a felperes nem tette

vita tárgyává a munkaviszonya megszüntetését, annak jogszerűségét, perbeli nyilatkozata szerint kizárólag anyagi jogkövetkezményeket kívánt érvényesíteni. Határozott idejű munkaviszonya 2008. december 31. napján megszűnt, a felperes által sem vitatottan részére 12 havi átlagkeresetnek megfelelő összeg került kifizetésre.

Az elsőfokú bíróság M.GY. és dr. S.M. tanúkenti meghallgatását követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek a szerződés megkötésekor eltértek az Mt. Harmadik részében meghatározott szabályoktól a felperesre kedvezőbb módon. A munkáltató a munkaszerződés szerinti kedvezőbb rendelkezést alkalmazta, a hátralévő 9 hónappal szemben 12 hónapra járó bért fizetett. A bíróság megítélése szerint amennyiben a felek valamely juttatásnál a munkavállaló javára a törvénytől eltérnek, úgy a munkavállalót a kedvezőbb juttatás illeti meg, de nem együttesen a törvény szerintivel. A felperes munkaviszonyának megszüntetése az Mt. 88. § (2) bekezdésének megfelelően történt, ezen a címen további igénye alappal nem lehet.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes 2007. és 2008. években nem részesült havi rendszerességgel költségtérítés címén fizetésben, így az erre alapított igénye is alaptalan.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 55.Mf.639.418/2011/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest másodfokú perköltség, illetve fellebbezési illeték viselésére kötelezte.

A törvényszék ítéletében nyomatékosan utalt a meghallgatott tanúk vallomására. Nem találta figyelmen kívül hagyhatónak, hogy M.GY. a polgármesteri tisztségének fennállása, illetve annak megszűnése függvényében tette meg írásbeli nyilatkozatát, valamint a tanúvallomását. A tanúkenti meghallgatásakor nem vonta vissza korábbi nyilatkozatát, és azt sem vitatta, hogy annak aláírását mérlegelhetette. Mindezek alapján az írásbeli nyilatkozatot figyelmen kívül hagyni nem lehetett. A tanúvallomások alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek szerződéskötési akarata arra irányult, miszerint a hatályos Mt. szabályaihoz képest kedvezőbb rendelkezést alkalmazzanak a felperesre nézve, az alperes ennek megfelelően járt el azzal, hogy 9 havi helyett 12 havi juttatásban részesítette munkavállalóját. A felperes pontatlanul idézi a munkaszerződés „E.” címszó bekezdésében foglaltakat, mert abban nem szerepel az a kitétel, miszerint a szerződésben rögzítettek mellett az Mt.-vel szabályozott juttatások is megilletik.

A költségtérítés tekintetében a másodfokú bíróság részletesen kifejtette álláspontját, osztva az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítetteket.

A felperes felülvizsgálati kérelme a másodfokú bíróság ítéletének elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezésére és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalára irányult.

A felülvizsgálati érvelés szerint a szerződő felek tényleges akaratáról csupán három személy tudott, nevezetesen M.GY.

polgármester, a felperes által a szerződés véleményezésére felkért dr. S.M. ügyvéd, továbbá a munkavállaló. A GY. Kht. abban a szervezeti és gazdasági formában amelyben a felperes vezette, az ő jogviszonya létesítésekor indult be, a cél eléréséhez a munkáltatónak szüksége volt a felperes speciális ismereteire és tapasztalataira, amelyet a polgármester is elismert. A munkaszerződésben biztosítani kívánta tehát részére a céllal arányos kiemelt jogosultságokat.

A felülvizsgálati hivatkozás szerint a polgármester rögzítette, hogy a szándéka arra irányult, miszerint hatáskörének keretein belül a munkavállaló számára a lehető legkedvezőbb szerződés kerüljön megkötésre. Hangsúlyozandó, hogy a korábbi írásbeli nyilatkozatát a tanú önmagában azzal a ténnyel visszavonta, hogy személyes meghallgatása során ellentétes nyilatkozatot tett. Nem vitás, vallomásának megtételekor mind politikai, mind büntetőjogi fenyegetettsége meglehetősen súlyos volt, így tőle konkrét nyilatkozat nem volt várható.

A felperes álláspontja szerint a munkaszerződés rendelkezése nem az Mt. helyébe, hanem mellé, illetve fölé lépő rendelkezés volt. A többlet kikötéseket nem a gazdagodás vágya motiválta, hanem természetes önvédelem, amely abból adódott, hogy a munkahely, illetve a pozíció megtartása ne a képviselő-testület pillanatnyi hatalmi viszonyainak függvénye legyen. Abban az esetben, ha minden ésszerűség ellenére a munkaszerződés vitatott része a Mt. helyébe lépett volna, úgy ezt a körülményt, mint lényeges jogról való lemondást a munkaszerződésben kellett volna rögzíteni.

Jelen esetben mind az első-, mind a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül és a logika szabályaival is ellentétes módon mérlegelte, ezért döntése jogszabálysértő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltségben marasztalása mellett.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés]. A felperes ebben nem támadta a jogerős ítéletnek a költségtérítés beszámításával kapcsolatos álláspontját. Ezért az nem képezhetette a felülvizsgálati eljárásban vizsgálat tárgyát, kizárólag a munkaszerződés foglalt kikötés volt értelmezendő.

A felek által 2004. szeptember 30-án aláírt munkaszerződés pontja szerint „A munkavállalót a munkaviszony határozott idejének lejártá előtti felmentés esetén - ide nem értve a munkáltató részéről történő jogszerű rendkívüli felmondás esetét -, amennyiben a munkaviszony megszűnésére a munkaviszony létrejöttét követő:

1-37 hó között kerül sor 2 évi (24 havi) átlagkereset

38-50 hó között kerül sor 1,5 évi (18 havi) átlagkereset

51-60 hó között kerül sor 1 évi (12 havi) átlagkereset illeti meg."

A perbeli időben hatályos 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 88. §-

ában (1) és (2) bekezdése értelmében pedig a határozott időre szóló munkaviszony csak közös megegyezéssel vagy rendkívüli felmondással, illetőleg próbaidő kikötése esetén azonnali hatállyal szüntethető meg. Az (1) bekezdéstől eltérően is megszüntetheti a munkáltató a határozott időre alkalmazott munkavállaló munkaviszonyát, a munkavállalót azonban egy évi, ha a határozott időből még hátralévő idő egy évnél rövidebb, a hátralévő időre járó bruttó átlagkeresete megilleti.

Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a munkaszerződés az Mt. hivatkozott szabályainál kedvezőbb feltételeket rögzített a jogviszony megszüntetése esetére. Ez azonban nem értelmezhető olyan módon - mint amire a felperes hivatkozott -, hogy a munkaszerződés pontjában rögzített megállapodás nem az Mt. helyébe lépett, hanem mellé, vagyis a többletjuttatás a felperest a törvényben meghatározottakon túl illetné meg [Ptk. 207. § (1) bekezdés].

A megállapodás megszövegezésével összefüggésben helytállóan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy ítéleti bizonyossággal megállapíthatóan a tanúk sem állították a törvényben biztosított juttatás melletti szerződés szerinti kifizetés tényét. M.GY. tanúként másként nyilatkozott írásban, mint személyes meghallgatásakor. Ennek konkrét okát nem adta, önmagában a vele szemben megindult büntetőeljárás nem volt alkalmas a nyilatkozatok közötti ellentmondás feloldására. Mindez pedig a vallomását nem teheti perdöntővé (Pp. 206. §).

Dr. S.M. tanúvallomása szerint: „Az ügyvezető asszony kikérte a véleményemet a munkaszerződések kérdésében és hangsúlyozom, hogy a felperes munkaszerződését illetően nem tárgyaltam az önkormányzattal, és nem voltam jelen a munkaszerződés megkötésére irányuló megbeszélésen sem... Arra emlékszem, hogy az ügyvezető asszony kifejezett álláspontja volt a Munka Törvénykönyvétől eltérő kikötéseknek az érvényesítése" (jegyzőkönyv 2. oldal utolsó bekezdés). Ezen tanúvallomás alapján is csupán az volt megállapítható, hogy a felperes részére a munkáltató a jogviszony megszüntetés esetére többletjuttatást kívánt biztosítani, arra azonban nem lehet következtetni, hogy a Munka Törvénykönyvében rögzítettek mellett kívánt az alperes - a felperes értelmezése szerinti - „többletjuttatást” folyósítani. A munkavállaló a törvényi szabályozásnál kedvezőbb helyzetbe került a munkaszerződés hivatkozott pontjai alapján, amivel az alperes esetlegesen a felperes által állított speciális ismereteket kívánta díjazni.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait és a tanúvallomásokat a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően egybevetés útján, összességében értékelte, és arról a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, indokolási kötelezettségének eleget téve, jogszerűen számot adott. Részletezte, hogy az egyes bizonyítékok közötti ellentétet miként oldotta fel (bizonyítékok szabad mérlegelésének elve), mérlegelése megfelelt a logika szabályainak, a döntés nem minősül iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes perköltségfizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a felperes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli, míg az első- és másodfokú eljárásra visszamenőleges hatállyal ezen kedvezmény engedélyezésére nem volt jogszabályi lehetőség [6/1986.(vi.26.) IM rendelet 5. §].

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, . Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő